(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಕೇವಲ 2-3-4 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆರೇಜ್ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಾಲ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ.— ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.— ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲೋ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೋ ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಈಗಲಾದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ:- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಲೋಚನೆ ಇದೆ. ನಾಳೆಯದಿನ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲವೊ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ :- ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೂ ದಾಮೂಶಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಜನರಿಗೂ ಯೂನಿಫಾರಂ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ:- ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ

AFFORESTATION IN YELBURGA TALUK

10 . Sri PRABHURAJ PATIL (Yelburga).— Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state :-

(*a*) the area of Yelburga Taluk of Raichur District;

(*b*) the area of forest land in the Taluk;

(*c*) the number of plants in possession of Government in this Taluk;

(*d*) the staff provided to this Taluk for the development of forest;

(*e*) whether a representation has been received by the Government to provide a separate forester, two guards and at least five watchmen to this Taluk;

(*f*) if so the action taken by the Government in this behalf;

(*g*) whether any schemes have been prepared by the Government for afforestation in the Taluk?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests)

(*a*) 1,49,018 hectares

(*b*) 80.92 hectares

(*c*) no account is maintained regarding the number of plants.

(*d*) one guard in addition to staff at the District and Division levels.

(*e*) yes. There is a proposal to appoint staff with one forester and two guards to develop forest on large scale and raise plantations in revenue lands.

(*f*) the scheme has been held up due to want of finance.

(*g*) yes. The scheme of afforestation will be implemented when the funds are provided in the budget.

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುರಾಜ ಪಾಟೀಲ್ : ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದಾಗ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಜನೆ ನೆರವೇರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಾದರೂ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್ : ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುರಾಜ ಪಾಟೀಲ್ ; ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್ : ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚೀಫ್ ಕನಸರವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಗಾರ್ಡ್ಸ್ ಇರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದೆ. ಈಗಿನ ತುರ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಮುಂದೆ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಉತ್ಸುಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER :—Now questions are over. Adjourning the house on the death of sitting member of the house.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ನನ್ನ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಕಳೆದ ಆಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ್ಗೆ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ರಜ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಿದರ್ಶನವಿದೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ; ಅದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೇ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ

(ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ; ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೀರಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸದೆ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ದೂರ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ; ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ; ತೀರಿಹೋದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ಮಶಾನ ಯಾತ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ : ಆದರೆ ತಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ : ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಾವು ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಮಾತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇವೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದಿವಂಗತ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡರು ನಿಧನರಾದಾಗ ಸಹ ಸಭೆಗೆ ರಜಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ತೀರಿಹೋದ ಸದಸ್ಯರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸದನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ : ಈ ಸದನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಬೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅಷ್ಟು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯೂಲೇಶನ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER :—The procedure adopted in parliament is as follows :

"If the death of a sitting member or a minister occurs in New-Delhi while the house is sitting, further business might be suspended and the house adjourned after the obituary reference is made....

"It is now the practice that the House adjournes only when it is necessary to enable the members to take part in the funeral procession of a sitting member irrespective of the fact whether the deceased held the office of a minister or not."

ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸದಸ್ಯರು ತೀರಿಹೋದರೆ ನಾವು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯಕಾರ್ಯವಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ನನ್ನದು ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

SRI H.M. CHANNABASAPPA : (Minister for Public Works and Electricity) : - The hon. speaker, already discussed this questson with me. I left it to the speaker, because the speaker is guided by the Rules of Procedure and *Sampradayams*. I cannot tell the speaker to act in a particular way. It would be against all standards.

VOICES :—What is your personal opinion ?

SRI H. M. CHANNABASAPPA :—My personal opinion does not count here. I am also to be guided by the rules. The hon. members have also to be guided by rules. The

speaker also has to be guided by rules. Personal opinions do not count in the deliberations of this house.

The speaker has already given a ruling

VOICES :—No ruling has been given

SRI H. M. CHANNABASAPPA :--The speaker was pleased to say that we may decide this matter after the question-hour. After question-hour the members have placed their views before the hon. speaker and the Speaker has referred it to the pleasure of the house. I am only enumerating the facts as they took place. Government have no opinion in this matter except leaving it to the speaker. If the speaker says, 'I would be guided by the opinion of the house'.....

SRI S BANGARAPPA :—I do not think there is any necessity to hear the hon. minister, because the hon. speaker has already left it to the house.

SRI H. M. CHANNABASAPPA :—I do not know why the hon. member Sri Bangarappa is so impetuous of getting up every now and then. The hon. speaker feels that she will be guided by the opinion of the house. The trend of opinion in the house appears to be in favour of having leave today. I have no objection.

MADAM SPEAKER :—As desired by the hon. members, the House stands adjoured to meet again tomorrow at 1 P. M.

The House adjourned at fifty five Minutes past one of the clock to meet again at one of the clock on Wednesday the 5th September, 1973.

WD—7--GBPC—550—6-5-74.